

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

z dnia 8 czerwca 1956 r.

w sprawie rozpowszechniania pracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaień technicznych i usprawnień.

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. z 1956 r. Nr 3, poz. 21) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Niekroć w zarządzeniu jest mowa:

- 1) o ministrach i ministerstwach, rozumie się przez to również przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej, kierowników centralnych urzędów oraz komisje, komitety i centralne urzędy,
- 2) o departamentach techniki, rozumie się przez to również inne odpowiednie komórki organizacyjne w ministerstwach,
- 3) o centralnych zarządach, rozumie się przez to centralne zarządy branżowe (zarządy) lub inne jednostki równorzędne,
- 4) o projekcie racjonalizatorskim lub o projekcie, rozumie się przez to pracowniczy wynalazek, wzór użytkowy, udoskonalenie techniczne lub usprawnienie.

§ 2. 1. Przez rozpowszechnianie projektu racjonalizatorskiego należy rozumieć podawanie do wiadomości, realizowanie i stosowanie go w zakładach pracy innych niż zakład, w którym projekt został po raz pierwszy przyjęty do wykorzystania.

2. Rozpowszechnianiu podlegają projekty, które mogą znaleźć zastosowanie więcej niż w jednym zakładzie pracy.

§ 3. 1. Do rozpowszechniania projektów obowiązane są:

- 1) w zakładach pracy nadzorowanych przez jeden centralny zarząd — właściwe komórki organizacyjne centralnego zarządu (głównego technologa, głównego mechanika itd.) na podstawie decyzji dyrektora,
- 2) w zakładach pracy nadzorowanych przez różne centralne zarządy jednego resortu — departament techniki na podstawie decyzji ministra,
- 3) w zakładach pracy podległych różnym ministrom — Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie decyzji Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (PKPG).

2. Komórki organizacyjne określone w ust. 1 pkt 1 i 2 i Urząd Patentowy obowiązane są również do przeprowadzania kontroli stosowania rozpowszechnianych projektów.

§ 4. Rozpowszechnianie projektów może odbywać się:

- 1) w drodze administracyjnej,
- 2) w drodze informacji technicznej.

R o z d z i a ł 2.

Rozpowszechnianie projektów w drodze administracyjnej.

§ 5. 1. Zakład pracy, który pierwszy zastosował projekt mogący znaleźć zastosowanie również w innych zakładach pracy, jest obowiązany przesłać najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od daty zastosowania projektu dwa egzemplarze do-

kumentacji projektu do centralnego zarządu nadrzędnego nad zakładem pracy, podając jednocześnie datę zastosowania projektu w danym zakładzie pracy.

2. Jeżeli zachodzi konieczność dodatkowego próbnego stosowania projektu w zakładzie pracy, który pierwszy zastosował projekt, dyrektor zakładu pracy może przedłużyć termin przesłania dokumentacji o dalsze trzy miesiące.

3. Dokumentacja projektu, o której mowa w ust. 1, powinna składać się z:

- 1) opisu projektu,
- 2) niezbędnych rysunków wykonawczych, opisów technologicznych i wskazówek wykonawczych oraz
- 3) wskazania efektów ekonomicznych, jakie przyniesie zastosowanie projektu.

§ 6. 1. Po otrzymaniu dokumentacji projektu zainteresowane komórki organizacyjne centralnego zarządu badają możliwość zastosowania projektu w zakładach pracy nadzorowanych przez centralny zarząd.

2. W razie stwierdzenia, że projekt może być zastosowany w innych zakładach pracy nadzorowanych przez centralny zarząd, właściwa komórka organizacyjna występuje z wnioskiem do dyrektora centralnego zarządu o rozpowszechnienie projektu.

3. Jeżeli projekt może być zastosowany w zakładach pracy nadzorowanych przez różne centralne zarządy danego resortu lub różnych resortów, centralny zarząd niezależnie od podjęcia czynności przewidzianych w ust. 2 przesyła projekt do departamentu techniki z odpowiednimi wnioskami.

4. Jeżeli projekt może być zastosowany w zakładach pracy:

- 1) nadzorowanych przez różne centralne zarządy jednego resortu — departament techniki ministerstwa rozpowszechniającego przedstawia ministrowi wniosek o rozpowszechnienie projektu,
- 2) podległych różnym ministrom — departament techniki ministerstwa rozpowszechniającego, niezależnie od podjęcia czynności przewidzianych w pkt 1, przesyła projekt do Departamentu Techniki PKPG, który przedstawia odpowiednie wnioski Przewodniczącemu PKPG. Po wydaniu przez Przewodniczącego PKPG decyzji o rozpowszechnieniu projektu Departament Techniki PKPG przesyła dokumentację projektu do Urzędu Patentowego w celu rozpowszechnienia projektu.

§ 7. Organ wydający decyzję o rozpowszechnieniu projektu ustala, w jakim zakresie projekt ma być rozpowszechniony. Decyzja powinna być wydana w ciągu trzech miesięcy od daty otrzymania akt sprawy.

§ 8. 1. Projekty, co do których powzięta została decyzja o rozpowszechnieniu, powinny być włączone do planów techniczno-ekonomicznych właściwych centralnych zarządów i zakładów pracy. Projekty nie rozpowszechnione z uzasadnionych przyczyn w ciągu roku kalendarzowego powinny być włączone do planów techniczno-ekonomicznych na rok następny.

2. Rozpowszechnianie projektów może być połączone z opracowaniem lub zmianą odpowiednich norm państwowych, resortowych lub zakładowych.

§ 9. Zakład pracy, w którym projekt został po raz pierwszy przyjęty do wykorzystania, jest obowiązany na polecenie centralnego zarządu przesyłać odbitki dokumentacji projektu

wskazanym zakładom pracy w ciągu 30 dni od daty otrzymania polecenia. Przesłanie odbitek dokumentacji następuje za zwrotem rzeczywistych kosztów ich wykonania.

R o z d z i a ł 3.

Rozpowszechnianie projektów w drodze informacji technicznej.

§ 10. 1. Projekty racjonalizatorskie mogą być podawane do wiadomości bądź nieograniczonej bądź ograniczonej liczby osób przez wydawnictwa, ogłaszanie w prasie, wyświetlanie filmów, urządzenie wystaw itp. W szczególności ogłaszanie projektów następuje w:

- 1) resortowych biuletynach zawierających opisy projektów,
- 2) wydawnictwach Urzędu Patentowego zawierających opisy szczególnie ważnych projektów,
- 3) wydawnictwach Centralnego Instytutu Dokumentacji Naukowo-Technicznej i jego ośrodków działowych.

2. Właściwi ministrowie określą szczegółowo sposób ogłaszania projektów racjonalizatorskich.

§ 11. 1. Na podstawie danych i materiałów zaczerpniętych ze źródeł, o których mowa w § 10, każdy pracownik uspołecznionego zakładu pracy może złożyć we właściwym branżowo uspołecznionym zakładzie pracy wniosek o rozpowszechnienie projektu w drodze informacji technicznej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może obejmować tylko projekty, które są już stosowane w jednym lub więcej zakładach pracy. Wniosek powinien zawierać:

- 1) nazwę projektu oraz określenie jego istoty,
- 2) wskazanie zakładu pracy, centralnego zarządu lub resortu, w którym projekt jest stosowany,
- 3) wskazanie źródła, z którego zgłaszający dowiedział się o istnieniu projektu (biuletyn, wydawnictwa techniczne, wystawa, przezrocza, filmy itp.),
- 4) bliższe dane techniczne dotyczące projektu, umożliwiające podjęcie decyzji w sprawie zastosowania projektu w określonych zakładach pracy.

3. Jeżeli projekt nie wchodzi w zakres działalności zakładu pracy, w którym wniosek został złożony, stosuje się odpowiednio przepis § 10 ust. 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 grudnia 1955 r. w sprawie zasad organizacji wynalazczości pracowniczej (Monitor Polski Nr 122, poz. 1599).

§ 12. W sprawach rozpowszechniania projektów w drodze informacji technicznej mają odpowiednio zastosowanie przepisy rozdziału 2.

§ 13. Zgłaszanie i rozpowszechnianie nowin technicznych nie będących projektami nie stanowi rozpowszechniania w drodze informacji technicznej.

R o z d z i a ł 4.

Wynagradzanie i przyznawanie nagród za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektów.

§ 14. Za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu należy uważać wykonanie czynności mających na celu zabez-

pieczenie środków organizacyjno-technicznych niezbędnych dla sprawnego rozpowszechnienia projektu.

§ 15. Pracownikom i kierownikom zakładów pracy, którzy przyczynili się do rozpowszechnienia projektu, przysługuje prawo do wynagrodzenia według zasad niżej określonych.

§ 16. 1. Wysokość wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu oblicza zakład pracy od sumy przewidywanych oszczędności, jakie zostaną uzyskane w wyniku zastosowania projektu w trybie rozpowszechnienia w okresie jednego (pierwszego) roku stosowania projektu.

2. Przewidywaną oszczędność, która wynika z rozpowszechnienia projektu, oblicza się zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 911 Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1955 r. w sprawie zasad wynagradzania twórców pracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr 122, poz. 1597).

3. Kwota wynagrodzenia przeznaczanego do podziału pomiędzy osoby, które przyczyniły się do rozpowszechnienia projektu, wynosi 150% wynagrodzenia, jakie w myśl tabeli stanowiącej załącznik do uchwały Rady Ministrów wymienionej w ust. 2 przysługuje twórcy za zastosowanie jego projektu w następnym zakładzie pracy. W odniesieniu do projektów, których zastosowanie przynosi korzyści nie dające się obliczyć, kwotę wynagrodzenia ustala szacunkowo centralny zarząd nadzorujący zakład pracy.

4. Wynagrodzenie wypłaca się jednorazowo w ciągu miesiąca od dnia zastosowania projektu w trybie rozpowszechnienia.

§ 17. 1. Podziału wynagrodzenia pomiędzy pracowników zakładu pracy dokonuje dyrektor zakładu pracy na wniosek głównego inżyniera.

2. Wysokość wynagrodzenia dyrektora zakładu pracy ustala dyrektor właściwego centralnego zarządu na wniosek naczelnego inżyniera.

§ 18. Podziału wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu należy dokonywać biorąc za podstawę wkład pracy i inicjatywę osób, które przyczyniły się do rozpowszechnienia projektu.

§ 19. Wypłaty wynagrodzenia dokonuje zakład pracy, w którym projekt został rozpowszechniony.

§ 20. 1. Osobom, które zgłosiły wniosek o rozpowszechnienie projektu w drodze informacji technicznej, przysługuje w razie zastosowania projektu wynagrodzenie w wysokości 25% kwoty wynagrodzenia obliczonego w myśl § 16 ust. 3.

2. Pozostałe 75% kwoty wynagrodzenia obliczonego w myśl § 16 ust. 3 dzieli się pomiędzy osoby, które przyczyniły się do zastosowania projektu przez rozpowszechnienie. Co do podziału i wypłaty wynagrodzenia mają odpowiednio zastosowanie przepisy §§ 17 — 19.

§ 21. Wynagrodzenie, o którym mowa w § 20, nie przysługuje, jeżeli projekt jest przedmiotem rozpowszechnienia w drodze administracyjnej.

§ 22. 1. Pracownikom ministerstw i centralnych zarządów, którzy wykazali szczególną inicjatywę i aktywny udział w rozpowszechnianiu projektów, mogą być przyznane nagrody pieniężne.

2. Pracownikom ministerstwa nagrody przyznaje minister na wniosek dyrektora departamentu techniki, a pracownikom centralnego zarządu — dyrektor centralnego zarządu na wniosek naczelnego inżyniera.

§ 23. Wynagrodzenie za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu oraz nagrody określone niniejszym zarządzeniem przysługują również, gdy twórcy projektu:

- 1) zostało wypłacone wynagrodzenie w wysokości określonej w § 18 uchwały Rady Ministrów, o której mowa w § 16 ust. 2,
- 2) nie zostało wypłacone wynagrodzenie z uwagi na przepisy art. 10 ust. 3 dekrety z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej i § 20 uchwały Rady Ministrów, o której mowa w § 16 ust. 2 niniejszego zarządzenia.

R o z d z i a ł 5.

Finansowanie i księgowanie wydatków związanych z rozpowszechnieniem projektów.

§ 24. 1. Wydatki na wynagrodzenia pracowników i kierowników zakładu pracy za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektów pokrywane są ze środków obrotowych zakładu pracy, w którym projekt został zastosowany w drodze rozpowszechnienia.

2. Wydatki na nagrody dla pracowników ministerstw i centralnych zarządów pokrywane są z budżetu. Wypłaty nagród dla pracowników ministerstw dokonuje się z funduszu nagród będącego w dyspozycji ministra, a wypłaty nagród dla pracowników centralnego zarządu dokonuje się z funduszu nagród będącego w dyspozycji dyrektora centralnego zarządu.

3. Wydatki na zakup dokumentacji, o której mowa w § 9, są pokrywane ze środków obrotowych zakładu pracy stosującego projekt w drodze rozpowszechnienia.

4. Finansowanie realizacji projektów przyjętych do zastosowania w drodze rozpowszechnienia i realizacja tych projektów odbywa się na zasadach obowiązujących dla realizacji projektów w zakładzie pracy, w którym projekt został po raz pierwszy przyjęty do wykorzystania.

§ 25. W zakresie zabezpieczenia środków potrzebnych na pokrycie wydatków związanych z rozpowszechnieniem projektów obowiązują przepisy zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów nr 34 z dnia 8 marca 1955 r. w sprawie zabezpieczenia w planach techniczno-ekonomicznych i inwestycyjnych przedsiębiorstw gospodarki społecznej odpowiednich środków na wykonanie zadań w zakresie wynalazczości pracowniczej (Biuletyn PKPG Nr 8, poz. 25).

§ 26. Zakłady stosujące ramowy plan kont dla przedsiębiorstw przemysłu wielkiego i średniego księgują kwoty wynagrodzenia wypłacone za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektów w ciężar konta 159 „Koszty ogólnofabryczne”, pozycja analityczna „Racjonalizacja i wynalazczość”. Zakłady pracy stosujące ramowe plany kont dla wszelkich innych

przedsiębiorstw analogicznie księgują wypłacone wynagrodzenia w ciężar właściwych kont, przewidzianych do ewidencji kosztów ogólnych działalności tych zakładów.

R o z d z i a ł 6.

Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji rozpowszechnionych projektów.

§ 27. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji rozpowszechnionych projektów odbywa się w komórkach organizacyjnych określonych przez właściwych ministrów.

§ 28. Rejestr dokumentacji rozpowszechnionych projektów prowadzą komórki wynalazczości, które również wykonują czynności biurowe związane z rozpowszechnianiem projektów.

R o z d z i a ł 7.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 29. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do:

- 1) niepracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień nabytych przez uspołecznione zakłady pracy na zasadach innych niż określone

dekretem z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. z 1956 r. Nr 3, poz. 21),

- 2) projektów dotyczących obrony Państwa.

§ 30. Dla resortów, w których powstanie konieczność dostosowania przepisów niniejszego zarządzenia do ich struktury i organizacji podległych jednostek, właściwi ministrowie wydadzą w uzgodnieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów stosowne przepisy.

§ 31. Przepisy zarządzenia stosuje się odpowiednio do centralnych organizacji spółdzielczych i zrzeszonych w nich spółdzielni.

§ 32. Tracą moc zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 października 1952 r. w sprawie rozpowszechniania drukowanych opisów pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-88, poz. 1373) oraz inne dotychczasowe przepisy w zakresie unormowanym niniejszym zarządzeniem.

§ 33. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: E. Szyr